FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT ANTONIO TIZZANO

föredraget den 6 februari 2003 [1]

1. I förevarande mål har Irland, med stöd av artikel 230 EG, yrkat delvis ogiltigförklaring av kommissionens beslut 2000/449/EG av den 5 juli 2000 om undantagande från gemenskapsfinansiering av vissa utgifter som verkställts av medlemsstaterna inom ramen för garantisektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ). [2] Ogiltigförklaringen har särskilt yrkats för den del i beslutet där det med hänvisning till räkenskapsåren 1997 och 1998 inte har godtagits att EUGFJ belastas med ett totalbelopp av 4 844 345,35 euro, motsvarande kvoten för gemenskapens medfinansiering av vissa stöd till beskogning som Irland har betalat till Coillte Teoranta (Irish Forestry Board Limited, den irländska skogsmyndigheten).

I — Tillämpliga bestämmelser

A — *Bestämmelserna om avslut av EUGFJ:s räkenskaper*

2. I artiklarna 1.2 b och 3.1 i rådets förordning (EEG) nr 729/70 av den 21 april 1970 om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitiken [3] föreskrivs att garantisektionen vid EUGFJ skall finansiera intervention i syfte att stabilisera jordbruksmarknaderna som görs i enlighet med gemenskapsbestämmelser inom ramen för den gemensamma organisationen av jordbruksmarknaderna.

3. I artikel 5.2 c i denna förordning, i dess lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 1287/95 av den 22 maj 1995, [4] anges det förfarande som kommissionen skall följa när den finner att vissa utgifter inte har betalats i enlighet med gemenskapsbestämmelserna (kontroll av förenlighet). Denna bestämmelse ger kommissionen befogenhet att, efter att ha hört fondkom-

1 — Originalspråk: italienska.

2 — EGT L 180, s. 49.

3 — EGT L 94, s. 13; svensk specialutgåva, område 3, volym 3, s. 23.

4 — EGT L 125, s. 1.

mittén, besluta om att eventuellt vägra gemenskapsfinansiering av utgifterna i fråga. Ett beslut i den riktningen skall dock föregås av en bilateral diskussion mellan kommissionen och den berörda medlemsstaten angående resultaten av kommissionens undersökningar, i ett försök att uppnå en överenskommelse mellan parterna om vilka åtgärder som skall vidtas. Om ingen överenskommelse nås får medlemsstaten begära att ett förfarande inleds, i syfte att medla mellan deras respektive ståndpunkter. Resultaten härav skall anges i en rapport, vilken skall granskas av kommissionen innan ett beslut om att vägra finansiering fattas.

4. Förordning nr 729/70 har senare upphävts och ersatts av rådets förordning (EG) nr 1258/1999 av den 17 maj 1999 om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitiken.[5] Denna förordning har i enlighet med dess artikel 20 trätt i kraft den 3 juli 1999, men skall tillämpas på utgifter "som betalas från och med den 1 januari 2000".

5. Det förlikningsförfarande som det hänvisas till i artikel 5.2 c i förordning nr 729/70 regleras av kommissionens beslut 94/442/EG av den 1 juli 1994 om ett förlikningsförfarande i samband med räkenskapsavslutet för garantisektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ).[6] Enligt artikel 1.1 i detta beslut leds förfarandet i fråga av ett organ (förlikningsorganen) som upprättats hos kommissionen. Detta organ har till uppgift att försöka åstadkomma en förlikning mellan parternas skiljaktiga ståndpunkter och att utarbeta en rapport om resultatet av förlikningsförfarandet med eventuella kommentarer om tvisten i det fall att medlingsförsöket inte ger önskad effekt. I artikel 1.2 a anges i detta avseende att förlikningsorganets ståndpunkt "inte [skall] föregripa kommissionens slutliga beslut om räkenskapsavslutet...".

B — *Bestämmelserna om stöd till skogsbruksåtgärder*

6. Genom rådets förordning (EEG) nr 2080/92 av den 30 juni 1992[7] har det inrättats en gemenskapsordning för stöd till skogsbruksåtgärder inom jordbruket, medfinansierad av garantisektionen vid EUGFJ. Såsom framgår av artikel 1 andra stycket a i förordningen har stödordningen i fråga särskilt till syfte att främja "beskogning som en alternativ användning av jordbruksmark".

7. I artikel 2 i förordning nr 2080/92 anges vilka stödåtgärder som ordningen får

5 — EGT L 160, s. 103.

6 — EGT L 182, s. 45; svensk specialutgåva, område 3, volym 59, s. 78.

7 — EGT L 215, s. 96; svensk specialutgåva, område 3, volym 43, s. 234.

omfatta och fastställs vilka personer som eventuellt får beviljas dessa stöd. I artikeln stadgas särskilt följande:

"1. Stödordningen får omfatta följande:

a) Stöd till att täcka beskogningskostnader.

b) Ett årligt bidrag per beskogad hektar för att täcka underhållskostnader under de första fem åren.

c) Ett årligt bidrag per hektar för att täcka det inkomstbortfall som uppkommer på grund av beskogning av jordbruksmark.

...

2. a) Det stöd som avses i punkt 1 a och 1 b får beviljas till varje fysisk eller juridisk person som åtar sig att beskoga jordbruksmark.

b) Det stöd som avses i punkt 1 c finansieras av gemenskapen endast om det beviljas till

— jordbrukare som inte deltar i det system för förtidspensionering som inrättas genom rådets förordning (EEG) nr 2079/92 av den 30 juni 1992 om införande av en stödordning i gemenskapen för förtidspensionering från jordbruk,

— varje annan fysisk eller juridisk person.

...

3. Stödordningen får även omfatta att gemenskapen bidrar till att täcka kostnader för sådan beskogning av jordbruksmark som genomförs av medlemsstaternas behöriga myndigheter."

8. I artikel 4.1 i förordning nr 2080/92 föreskrivs följande:

"1. Medlemsstaterna skall genomföra den stödordning som avses i artikel 2 med

hjälp av fleråriga nationella eller regionala program som uppfyller målen i artikel 1 och som i synnerhet fastställer följande:

— Storleken och varaktigheten på det stöd som avses i artikel 2 på grundval av de faktiska utgifterna för beskogning och underhåll av trädarter och -sorter som används till beskogning eller på grundval av inkomstbortfallet.

...”

9. I artikel 5 i förordningen regleras förfarandet för utvärdering av dessa program. I punkterna 1—3 fastställs särskilt följande:

”1. Medlemsstaterna skall senast den 30 juli 1993 till kommissionen meddela förslag till de nationella eller regionala program som avses i artikel 4 och de befintliga eller föreslagna lagar och andra författningar med vilka de avser att tillämpa denna förordning, tillsammans med en uppskattning av den årliga kostnaden för att genomföra programmen.

2. Kommissionen skall granska medlemsstaternas uppgifter i syfte att fastställa följande:

— Om de uppfyller bestämmelserna i denna förordning, med beaktande av dess mål och kopplingarna mellan de olika åtgärderna.

— Vilket slags åtgärder som kan medfinansieras av gemenskapen.

— Det totala utgiftsbelopp som kan medfinansieras av gemenskapen.

3. Kommissionen skall besluta om godkännande av nationella eller regionala program på grundval av de faktorer som anges i punkt 2.

...”

II — Bakgrund och förfarande

10. Till följd av en kontroll som genomfördes i Irland från den 30 mars till den

3 april 1998, undersökte kommissionens enheter huruvida de stöd som beviljats Coillte Teoranta som ersättning för inkomstbortfall på grund av beskogning av jordbruksmark, i den mening som avses i artikel 2.1 c i förordning nr 2080/92, var förenliga med gemenskapsbestämmelserna.

11. I detta sammanhang, och efter det att förfarandet enligt artikel 5.2 c i förordning nr 729/70 avslutats, underrättade kommissionens enheter den 3 augusti 1999 [8] Irland om sin avsikt att lägga fram ett förslag om att vägra gemenskapens medfinansiering av de kompensationsstöd som utbetalats till Coillte Teoranta från och med den 1 augusti 1996, eftersom Coillte Teoranta hade ställning som myndighet och därför, enligt artikel 2.2 b i förordning nr 2080/92, inte kunde erhålla dessa stöd. Vid samma tillfälle påpekade kommissionens enheter för de irländska myndigheterna — som hävdade att de nu hade berättigade förväntningar på att de omtvistade betalningarna var lagenliga — att det inte fanns något bevis för att kommissionen tidigare hade givit sitt godkännande till utbetalning av de ifrågavarande stöden till Coillte Teoranta.

12. Den 11 oktober 1999 begärde Irland således att ett förlikningsförfarande, i den mening som avses i beslut 94/442, skulle inledas. I sin slutrapport av den 30 mars 2000 konstaterade förlikningsorganet, utan att ta ställning till Coillte Teorantas rättsliga status eller till om Irland hade några berättigade förväntningar, endast att det var omöjligt att förlika parternas skiljaktiga ståndpunkter. [9] Efter att ha tagit del av denna rapport föreslog kommissionens enheter den finansiella justering som redan meddelats i skrivelsen av den 3 augusti 1999. Den 5 juli 2000 beslöt kommissionsledamöternas kollegium att godkänna förslaget.

13. Det är mot detta beslut som Irland har väckt förevarande talan.

III — Rättslig bedömning

14. Irland har till stöd för sin talan framfört följande två grunder:

— Kommissionen saknade behörighet att anta det ifrågasatta beslutet, eftersom kommissionen vid den tidpunkt då beslutet antogs, varken genom förordning nr 729/70 eller genom den senare förordning nr 1258/1999, givits nödvändiga befogenheter.

8 — Skrivelse nr 3907 av den 3 augusti 1999 från generaldirektoratet för jordbruk (bilaga nr 8 till ansökan).

9 — Se förlikningsorganets slutrapport i ärendet 99/IRL/147 (punkterna 6—7 och sammanfattningen) som överlämnats till de irländska myndigheterna genom skrivelse nr 8902 av den 30 mars 2000 (bilaga nr 10 till ansökan).

— Åsidosättande av rättsregler om tillämpning av fördraget, eftersom kommissionen felaktigt ansett att Coillte Teoranta är en "myndighet" och inte en "juridisk person" för tillämpningen av förordning nr 2080/92, och eftersom kommissionen har åsidosatt sina skyldigheter att följa principerna om lojalt samarbete, rättssäkerhet och god förvaltningssed samt principen om skydd för berättigade förväntningar.

15. Jag skall undersöka de två grunderna i turordning.

A — *Påståendet att kommissionen saknade behörighet att anta det ifrågasatta beslutet*

Parternas argument

16. Enligt den irländska regeringen fanns det den 5 juli 2000 ingen gemenskapsbestämmelse som gav kommissionen de befogenheter som krävdes för att anta det ifrågasatta beslutet. Artikel 5.2 c i förordning nr 729/70, som ligger till grund för beslutet, kunde i själva verket inte utgöra en lämplig rättslig grund för beslutet, eftersom denna bestämmelse redan hade upphävts genom artikel 16.1 i förordning nr 1258/1999, från och med den 3 juli 1999, vilket var den dag då den sistnämnda förordningen trädde i kraft. Förordning nr 1258/1999 hade inte heller kunnat fungera som rättslig grund för det ifrågasatta beslutet. Den sistnämnda förordningen är enligt artikel 20 i denna endast tillämplig på utgifter som betalas från och med den 1 januari 2000, då däremot det ifrågasatta beslutet avser utgifter avseende räkenskapsåren 1997 och 1998.

17. Detta särskilt som den sistnämnda förordningen enligt den irländska regeringen inte innehåller någon övergångsbestämmelse som ger möjlighet att tillämpa förordning nr 729/70 efter den 3 juli 1999, trots att den var upphävd. Även om det kan betvivlas att avsikten med detta utelämnande varit att avsiktligen frånta kommissionen befogenheter i fråga om utgifter för jordbruket under perioden från ikraftträdandet av förordning nr 1258/1999 till den 1 januari 2000, tillåter detta inte att det skall förmodas att det finns en implicit bestämmelse, enligt vilken kommissionen tilldelas dessa befogenheter. Enligt den irländska regeringen kan man i detta syfte inte heller åberopa kontinuiteten mellan förordningarna nr 729/70 och nr 1258/1999 med särskild betoning på ordalydelsen i ingressen till den sistnämnda förordningen och på det förhållandet att det i bilagan till denna förordning finns en förteckning över vilka bestämmelser i den upphävda förordningen som överensstämmer med den aktuella förordningen. Sådana faktorer kan enligt den irländska regeringen inte ersätta avsaknaden av en uttrycklig bestämmelse.

18. Kommissionen har invänt häremot och hävdat att det för det ifrågasatta beslutet tvärtom finns en lämplig rättslig grund just

i förordning nr 729/70, vars upphävande genom förordning nr 1258/1999 inte utesluter att den kan tillämpas på utgifter som betalats före den 1 januari 2000. Av förordning nr 1258/1999 kan enligt kommissionen den slutsatsen tydligt dras att den är avsedd att utan avbrott ersätta förordning nr 729/70, vars bestämmelser förordningen avser att ändra och omformulera. Det finns däremot inget som tyder på att gemenskapslagstiftaren med upphävandet av förordning nr 729/70 har velat frånta kommissionen befogenheten att under perioden från den 3 juli till den 31 december 1999, i fall av eventuella oegentligheter, vägra finansiera utgifter för jordbruket som betalas före den 1 januari 2000. Härvid har man enligt kommissionen inte räknat med att för det fall förordning nr 729/70 inte skulle ha varit tillämplig mellan den 3 juli och den 31 december 1999 skulle även de åtgärder som vidtagits för att genomföra denna förordning i syfte att säkerställa att medlemsstaterna erhöll ersättning för utgifter för jordbruket under den perioden ha fråntagits sin rättsliga grund.

19. Även om kommissionen således har erkänt att gemenskapslagstiftaren har förbigått övergångssystemet anser den att förordning nr 1258/1999 innehåller en implicit övergångsbestämmelse, som är avsedd att tillåta att de utgifter som betalats fram till den 1 januari 2000 fortsätter att regleras av den föregående förordningen. Till stöd för denna tolkning har kommissionen åberopat domstolens dom av den 6 mars 2001 i målet Nederländerna mot kommissionen, [10] i vilken domstolen har fastställt att det i fråga om avslut av EUGFJ:s räkenskaper behövs en viss flexibilitet när det gäller att fastställa under vilken period en bestämmelse är tillämplig, eftersom förfarandet för kontroll av utgifterna för jordbruket pågår under flera år efter det att utgifterna har betalats.

10 — Dom av den 6 mars 2001 i mål C-278/98, Nederländerna mot kommissionen (REG 2001, s. I-1501), punkterna 77—83.

Bedömning

20. Av de två ovan redovisade uppfattningarna instämmer jag i den andra uppfattningen. Jag anser nämligen inte att tolkningen av artiklarna 16 och 20 i förordning nr 1258/1999 kan leda till det resultat som Irland har föreslagit, vilket enligt min mening dessutom står i uppenbar kontrast till själva syftet med de angivna bestämmelserna i denna förordning och, även tidigare, i förordning nr 729/70.

21. Det skall i detta avseende erinras om att dessa förordningar inte endast reglerar kommissionens befogenheter i fråga om avslut av EUGFJ:s räkenskaper — det vill säga i fråga om granskning av att räkenskaperna hos de utbetalande organen i medlemsstaterna är formellt riktiga [11] och att utgifterna som betalas av dessa organ är förenliga med gemenskapsbestämmelserna [12] — utan mer allmänt avser samtliga system för finansieringen av den gemen-

11 — Genom det förfarande som till en början föreskrivits i artikel 5.2 b i förordning nr 729/70, i ändrad lydelse, och därefter i artikel 7.3 i förordning nr 1258/1999.

12 — Med hjälp av förfarandet enligt artikel 5.2 c i förordning nr 729/70, i ändrad lydelse, som därefter i huvudsak återgivits i artikel 7.4 i förordning nr 1258/1999. I detta avseende se även punkt 3 ovan.

samma jordbrukspolitiken. Såsom kommissionen med rätta har påpekat innebär Irlands argument inte enbart att kommissionen med ikraftträdandet av förordning nr 1258/1999 inte längre kan kontrollera huruvida medlemsstaternas utgifter för jordbruket enligt då gällande förordning nr 729/70 är förenliga med gemenskapsbestämmelserna, eftersom den rättsliga grunden för att vägra debitera EUGFJ dessa utgifter inte längre finns. Argumentet får dessutom den effekten att de rättsakter som kommissionen, i syfte att säkerställa att utgifter för jordbruket som betalats ända till den 31 december 1999 får en finansiell täckning, framför allt utbetalningen av månatliga förskott till medlemsstaterna, [13] har antagit efter ikraftträdandet av förordning nr 1258/1999, men med tillämpning av förordning nr 729/70, fråntas sin rättsliga grund. Systemen för finansiering av den gemensamma jordbrukspolitiken skulle nämligen, om detta argument var befogat, endast ha kunnat börja att fungera på nytt för utgifter som betalats från och med den 1 januari 2000.

22. Om den irländska regeringens tolkning godtas måste man med andra ord tillstå att förordning nr 1258/1999, genom att upphäva förordning nr 729/70, inte endast har undanröjt möjligheten att under perioden från den 3 juli till den 31 december 1999 kontrollera att medlemsstaternas utgifter för jordbruket enligt då gällande förordning nr 729/70 är riktiga. Dessutom har gemenskapens finansiering av den gemensamma jordbrukspolitiken därigenom tillfälligt uppskjutits, i strid med principen i artikel 2.2 i rådets förordning nr 25, [14] enligt vilken det är gemenskapen som skall stå för de finansiella följderna av genomförandet av denna politik. Jag måste dock instämma i kommissionens uppfattning att ett så radikalt val åtminstone borde ha vunnit någon bekräftelse i lagtexten, åtminstone i ingressen till förordning nr 1258/1999. I sextonde skälet i denna förordning anges dock endast att det, efter flera dittills gjorda ändringar i förordning nr 729/70, är kraven på tydlighet som varit avgörande för dess upphävande.

23. Det är mot bakgrund av dessa överväganden som enligt min mening artikel 16.1 i förordning nr 1258/1999 skall tolkas. Det skall i detta avseende påpekas att även om det i denna bestämmelse inte uttryckligen föreskrivs att förordning nr 729/70 kan tillämpas efter den 3 juni 1999, utesluter bestämmelsen inte heller att detta kan ske. Tvärtom förefaller ett sådant resultat till fullo överensstämma

13 — I det system för finansiering av utgifter för jordbruket som anges i artiklarna 4.5 och 5.2 a i förordning nr 729/70, i ändrad lydelse (och som därefter återges i artiklarna 5 och 7.2 i förordning nr 1258/1999) föreskrivs att de ekonomiska resurser som krävs för att täcka EUGFJ:s utgifter skall tillhandahållas av medlemsstaterna alltefter de godkända utbetalningsställenas behov och därefter ersättas av gemenskapen med hjälp av månatliga förskott på de beräknade utgifterna. Kommissionen skall efter att ha hört EUGFJ:s fondkommitté besluta om storleken på dessa förskott, som beräknas på grundval av utgifter som redan verkställts under en referensperiod.

14 — Förordning nr 25 om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitiken (EGT B 30, 1962, s. 991; svensk specialutgåva, område 3, volym 1, s. 28).

med lagstiftarens uttryckligen visade avsikt att upphäva förordning nr 729/70 endast i syfte att omarbeta bestämmelserna för att förtydliga dem. I likhet med lagstiftaren är detta enligt min mening överensstämmande med vad domstolen har fastställt i domen i målet Klomp, [15] i vilken det bekräftades att "i enlighet med en gemensam princip för medlemsstaternas rättsordningar..., när lagstiftningen ändras och lagstiftaren inte uttalat en motsatt vilja, skall kontinuiteten i rättsstrukturerna säkerställas". [16]

24. Enligt min mening var kommissionen, med stöd av förordning nr 1258/99 i förening med förordning nr 729/70 och mot bakgrund av de ovannämnda principerna, följaktligen behörig att anta det ifrågasatta beslutet. Av dessa skäl anser jag således att den första grunden för talan är obefogad och att talan inte kan vinna bifall på denna grund.

B — *Det påstådda åsidosättandet av rättsregler om tillämpning av fördraget*

25. Irland har indelat den andra grunden för talan i fyra delgrunder. Med den första och den andra delgrunden, som kräver en gemensam behandling, har Irland hävdat att Coillte Teoranta inte kan betecknas som en sådan "myndighet" som avses i artikel 2.3 i förordning nr 2080/92, utan som en sådan "juridisk person" som avses i artikel 2.2 b i denna förordning, och som således är berättigad att erhålla stöd i enlighet med artikel 2.1 c i förordningen.

26. Med den tredje och den fjärde delgrunden, som likaså kräver gemensam behandling, har Irland därefter kritiserat kommissionens åsidosättande av sina skyldigheter att följa principerna om lojalt samarbete och god förvaltningssed, samt principerna om rättssäkerhet och skydd för berättigade förväntningar.

1. Huruvida Coillte Teoranta skall betecknas som en sådan "juridisk person" som avses i förordning nr 2080/92.

Parternas argument

27. Den irländska regeringen har beträffande den andra grundens första och andra delgrund förklarat att Coillte Teoranta bildades år 1988 i form av ett "private limited company" — som regleras av den irländska bolagslagen — för att uppnå målen i lagen om skogsbruk av samma år (Irish Forestry Act, nedan kallad lagen om skogsbruk). Enligt lagen om skogsbruk skulle nämligen ett bolag bildas som skulle anförtros uppgiften att på kommersiell

15 — Dom av den 25 februari 1969 i mål 23/68, Klomp (REG 1969, s. 43).

16 — Punkterna 13/14.

grund bedriva skogsbruk och därmed förenad verksamhet, att skapa och underhålla en skogsindustri, samt att tillsammans med andra ägna sig åt skogsbruk som är förenligt med dessa mål. Den irländska regeringen hade samtidigt med bildandet av Coillte Teoranta till detta organ överfört äganderätten till omkring 400 000 hektar skog och annan egendom som krävdes för att inleda de verksamheter som genom lagen anförtrotts organet, och som ersättning erhållit samtliga dess aktier.

28. Irland har därefter hävdat att kommissionen har gjort sig skyldig till ett fel när den har uteslutit Coillte Teoranta från kategorin mottagare av bidraget enligt artikel 2.1 c i förordning nr 2080/92. Enligt den irländska regeringen ingår nämligen i denna kategori vilket som helst rättssubjekt som kan betecknas som sådan "juridisk person" som avses i artikel 2.2 b i förordning nr 2080/92, och detta oaktat att detta rättssubjekt dessutom kan vara verksamt som "myndighet" i den mening som avses i artikel 2.3 i denna förordning. I förordningen saknas nämligen en specifik bestämmelse för att undanta myndigheter från att erhålla bidraget enligt artikel 2.1 c.

29. Den irländska regeringen har gjort gällande att en sådan lösning dessutom överensstämmer med syftet med förordning nr 2080/92, enligt vilket beskogning av jordbruksarealer skall främjas i största möjliga utsträckning. En restriktiv tolkning av artikel 2.2 b, enligt vilken Coillte Teoranta skulle undantas från kategorin mottagare av bidraget enligt artikel 2.1 c, skulle med nödvändighet innebära att tillämpningsområdet för denna förordning begränsades, till skada för de angivna målens fulla uppnående.

30. Enligt Irland skulle en sådan tolkning dock strida mot själva ordalydelsen i artikel 2.2 b och mot begreppet "juridisk person" i denna. Enligt den irländska regeringen har gemenskapslagstiftaren med detta uttryck i huvudsak velat identifiera de aktiebolag som inte kan inbjuda allmänheten att teckna bolagets aktier, såsom är fallet i den irländska rättsordningen med "private limited company", det vill säga den bolagsform enligt vilken Coillte Teoranta har bildats.

31. Enligt den irländska regeringen kan begreppet "juridisk person" i den mening som avses i förordning nr 2080/92 dessutom härledas *a contrario* ur begreppet "organ som lyder under offentlig rätt" som används i gemenskapsbestämmelserna om offentlig upphandling. Enligt dessa bestämmelser måste ett organ för att anses lyda "under offentlig rätt" ha tillkommit i det särskilda syftet att tillgodose allmänna intressen och inte ha industriell eller kommersiell karaktär. Coillte Teoranta bedriver sin verksamhet på rent industriell och kommersiell grund och uppfyller därför inte detta villkor.

32. Irland har medgivit att Coillte Teoranta omfattas av det gemenskapsrättsliga begreppet "offentligt företag", eftersom den irländska staten innehar nästan alla aktier i Coillte Teoranta. Detta har dock ingen betydelse i förevarande fall, eftersom förordning nr 2080/92 enligt den irländska regeringen identifierar kategorierna av mottagare av stödåtgärderna enligt förordningen uteslutande på grundval av deras rättsliga status, oaktat vem som är ägare.

33. Irland har därefter, i andra hand i förhållande till det ovan anförda, påpekat att även om Coillte Teoranta inte är en sådan "fysisk eller juridisk person" som avses i förordning nr 2080/92, kan den dock inte anses vara en sådan "myndighet" som avses i artikel 2.3 i denna förordning. Irland har i detta avseende kritiserat den av kommissionen gjorda hänvisningen till domen i målet kommissionen mot Irland [17] och domen i målet Connemara Machine Turf, [18] enligt vilka Coillte Teoranta har ansetts vara "upphandlande myndighet" i den mening som avses i bestämmelserna om offentlig upphandling av varor (direktiv 77/62/EEG). För det första är dessa domar enligt den irländska regeringen utan betydelse för det förevarande fallet, eftersom det i gemenskapsrätten inte finns något enhetligt begrepp för "myndighet". För det andra har dessa domar meddelats *per incuriam*, eftersom domstolen gjorde sig skyldig till ett fel både när den tillämpade ett så kallat funktionellt synsätt på bedömningen av Coillte Teorantas rättsliga status, och när den ansåg att den irländska staten åtminstone utövar en indirekt kontroll över Coillte Teorantas tilldelning av kontrakt vid offentlig upphandling av varor.

34. Kommissionen har framför allt och allmänt sett erinrat om att det i förordning nr 2080/92 görs en klar åtskillnad mellan stöden till sådana "fysiska och juridiska personer" som avses i artikel 2.1 c och stöden som däremot riktas till "myndigheter" enligt artikel 2.3. I sjätte och sjunde skälen i förordningen anges klart att stöden enligt artikel 2.1 c är avsedda för jordbrukare och privatpersoner som inte är jordbrukare. I åttonde skälet anges däremot i ett annat sammanhang myndigheternas initiativ vad gäller beskogning. Kommissionen har vidare noterat att om gemenskapslagstiftaren inte hade haft avsikten att utesluta myndigheterna från de omtvistade stöden, skulle skillnaden i artikel 2.2 a och b mellan mottagarna av olika stödåtgärder enligt förordning nr 2080/92 inte ha någon betydelse.

35. Sedan detta klargjorts har kommissionen i reaktion på det förevarande fallet, med exakta hänvisningar till lagstiftningen och till irländsk praxis, påpekat att Coillte Teoranta vid utövandet av sin verksamhet, i motsats till vad den irländska regeringen

17 — Dom av den 17 december 1998 i mål C-353/96, kommissionen mot Irland (REG 1998, s. I-8565).

18 — Dom av den 17 december 1998 i mål C-306/97, Connemara Machine Turf (REG 1998, s. I-8761).

har hävdat, omfattas av den irländska statens befogenheter att utöva sträng kontroll och inte kan likställas med ett vanligt privaträttsligt bolag.

36. Kommissionen har slutligen hävdat att man av domen i målet kommissionen mot Irland och av domen i målet Connemara Machine Turf kan dra slutsatsen att Coillte Teoranta har till uppgift att utföra en offentlig tjänst. Coillte Teoranta är nämligen inte endast ägare till tolv nationalparker till vilka inträdet är fritt, men har även bland sina målsättningar att tillhandahålla fritids-, idrotts- och utbildningsanläggningar samt vetenskapliga och kulturella anläggningar.

Bedömning

37. För att fastställa om Coillte Teoranta hade rätt att erhålla det bidrag för att täcka inkomstbortfall som föreskrivs i artikel 2.1 c i förordning nr 2080/92, måste man enligt min mening för det första förstå innebörden av begreppet "fysisk eller juridisk person" som används i artikel 2.2 b i denna förordning. Först sedan innebörden av detta begrepp har klargjorts kan det fastställas huruvida Coillte Teoranta omfattas av detta och således huruvida det varit berättigat att erhålla det ovannämnda bidraget.

38. Jag noterar i detta syfte framför allt att begreppet i fråga inte kan ombildas med hänvisning till medlemsstaternas enskilda rättsordningar. Anledningen härtill är inte endast att begreppet kan ha olika innebörd i den ena eller den andra medlemsstaten, utan även, såsom den irländska regeringen har påpekat, på grund av att det faktiskt kan vara okänt i andra medlemsstater, såsom exempelvis i den irländska rättsordningen och den brittiska rättsordningen och i allmänhet i de rättsordningar som bygger på Common Law.

39. Den irländska regeringen har, i ett försök att trots allt finna en koppling till definitionen av begreppet i sin rättsordning, hävdat att man av några språkversioner av förordning nr 2080/92 kan dra slutsatsen att begreppet sammanfaller med begreppet "private limited company" i den irländska bolagsrätten. Det är dock klart att om denna tolkning skulle godtas finns det risk för att artikel 2.2 b i förordning nr 2080/92 inte kan tillämpas i de medlemsstater i vilka det inte förekommer bolagsformer som liknar det irländska "private limited company". Detta skulle strida mot principerna om ändamålsenlig verkan och om en enhetlig tillämpning av bestämmelserna i gemenskapsrätten.

40. Det är sant att — såsom sker i många andra fall — även begreppet "fysisk eller juridisk person" enligt min mening endast kan vara ett begrepp i gemenskapsrätten som skall tolkas med hänvisning till det sammanhang i vilket det används, det vill

säga på grundval av syftet med förordning nr 2080/92 och av bestämmelserna i denna. Endast när det inte är möjligt att tolka innebörden av begreppet på detta sätt kan man eventuellt tillgripa liknande uttryck som finns i andra bestämmelser i gemenskapsrätten.

41. I detta avseende anser jag att jag kan instämma i kommissionens tolkning av begreppet "fysisk eller juridisk person" enligt artikel 2.2 b i förordning nr 2080/92. Såsom kommissionen har förklarat har gemenskapslagstiftaren med detta uttryck nämligen velat begränsa bidraget för att täcka det inkomstbortfall som uppkommer på grund av beskogning av jordbruksmark till de jordbrukare och fysiska och juridiska personer som inte är en del av staten och därmed från kategorin av mottagare utesluta inte endast "myndigheter" enligt artikel 2.3 i förordningen, utan även varje annat rättssubjekt i statlig ägo.

42. Såsom kommissionen har förklarat motiveras detta undantagande av att bidraget i fråga ingick bland de initiativ som syftade till att uppmuntra övergivandet av odling av jordbruksarealer. För att göra åtgärden mer effektiv har rådet inte endast givit jordbrukarna utan även andra privatpersoner möjlighet att erhålla denna förmån. Rådet har dock inte ansett det vara lämpligt att utvidga denna möjlighet till att omfatta myndigheter, som i vilket fall som helst kan erhålla stöd för att täcka kostnader för beskogning enligt artikel 2.3 i förordningen, eller till offentliga företag som kan erhålla stöd för att täcka beskogningskostnader och för underhållskostnader enligt artikel 2.1 a och b i förordningen.

43. Att detta, såsom kommissionen med rätta har noterat, var lagstiftarens avsikt framgår dessutom av sjätte och sjunde skälen i förordningen, i vilka orsakerna till att rådet har infört bidraget för inkomstbortfall enligt artikel 2.1 c i förordningen klargörs.

44. I sjätte skälet anges nämligen möjligheten att "... införa bidrag för att kompensera inkomstbortfallet för jordbrukarna under den period som den beskogade jordbruksmarken inte är produktiv". I sjunde skälet anges vidare att "[i] många fall kan *privatpersoner* som inte är jordbrukare åta sig att beskoga jordbruksmark, och det bör därför införas bestämmelser om stimulansåtgärder för sådana personer [genom att införa] ett bidrag per hektar till *privatpersoner* som inte är jordbrukare och som åtar sig att beskoga jordbruksmark". [19] Enligt min mening är det klart att begreppet "privatpersoner" varken kan avse myndig-

19 — Min kursivering.

heter eller "offentliga företag", det vill säga företag vars förvaltning kännetecknas av att staten har ett inflytande, om än potentiellt. [20]

45. Begreppet "juridisk person" i artikel 2.2 b i förordningen, tolkat i det avseendet, kan enligt min mening endast hänföra sig till alla sådana juridiska personer som inte ingår som en del i en offentlig förvaltning, eller som inte står under dennas — om än endast potentiella — inflytande, och detta bortsett från den rättsliga form som ligger till grund för deras bildande.

46. I det sistnämnda avseendet måste jag påpeka att det vore föga troligt att, såsom däremot den irländska regeringen har hävdat, gemenskapslagstiftaren har velat att beviljandet av bidraget i fråga uteslutande skall göras beroende av den rättsliga form som de juridiska personer som är ägare till jordbruksarealerna har antagit. Frånsett att Irland inte har lämnat någon förklaring till skälen varför gemenskapslagstiftaren skulle ha gjort detta val, skulle ett system för urval av stödmottagare som endast bygger på den rättsliga form som dessa har antagit inte vara särskilt ändamålsenligt. Såsom kommissionen med rätta har noterat skulle ett sådant system nämligen vara alltför lätt att kringgå. Jag anser därför att man i beteckningen "juridisk person" skall bortse från den rättsliga statusen hos de rättssubjekt som det hänvisas till.

47. Efter det att innebörden av begreppet "juridisk person" enligt artikel 2.2 b i förordningen således har fastställts, är det inte svårt att i förevarande mål från detta begrepp utesluta Coillte Teoranta, eftersom den irländska regeringen har medgivit att detta organ omfattas av gemenskapsbegreppet "offentligt företag". [21] Såsom jag har försökt förklara ovan omfattas offentliga företag nämligen inte av begreppet "juridisk person" i den ovannämnda artikeln.

48. Sedan detta klargjorts anser jag att man kan bortse från frågan huruvida Coillte Teoranta även utgör en sådan "myndighet" som avses i artikel 2.3 i denna förordning eller ett "organ som lyder under offentlig rätt" i den mening som avses i gemenskapsbestämmelserna om offentlig upphandling. Om det nämligen fastställs att detta organ är ett offentligt företag, och att det därför enligt artikel 2.2 b inte kan erhålla bidraget som föreskrivs i artikel 2.1 c i förordning nr 2080/92, blir denna fråga fullständigt irrelevant i detta mål.

20 — I fråga om begreppet offentligt företag se, för ett liknande resonemang, de förslag till avgöranden som generaladvokaten Alber föredrog den 16 juli 1998 i det ovannämnda målet C-353/96, kommissionen mot Irland, punkt 42, med ytterligare hänvisningar, och i det ovannämnda målet C-306/97, Connemara Machine Turf, punkt 34.

21 — För ett liknande resonemang, se även de förslag till avgöranden som generaladvokaten Alber föredrog den 16 juli 1998 i det ovannämnda målet C-353/96, kommissionen mot Irland, punkterna 42 och 43, och i det ovannämnda målet C-306/97, Connemara Machine Turf, punkterna 34 och 35.

49. Sammanfattningsvis anser jag mot bakgrund av vad ovan anförts att den andra grundens första och andra delgrunder är obefogade och att talan inte kan bifallas på dessa delgrunder.

2. Kommissionens påstådda åsidosättande av skyldigheten att följa principen om lojalt samarbete, principerna om rättssäkerhet och god förvaltningssed, samt principen om skydd för berättigade förväntningar

Parternas argument

50. Dessa anmärkningar utgör, som jag har sagt ovan, den andra grundens tredje och fjärde delgrund.

51. Den irländska regeringen har hävdat att kommissionens enheter, vid de kontakter som upprätthölls mellan juli och oktober 1992 i syfte att utarbeta ett fleråriget program för beskogning för Irland, hade framfört tvivel om möjligheten för Coillte Teoranta att erhålla kompensationsstöd enligt artikel 2.1 c i förordning nr 2080/92 och hade därför begärt klargöranden i saken. De begärda klargörandena lämnades i skrivelse av den 26 januari 1993 från tjänstemannen O'Flaherty vid det irländska jordbruks-, livsmedels- och skogsministeriet till avdelningschefen Anz vid kommissionens generaldirektorat för jordbruk. Enligt den irländska regeringen innehöll denna skrivelse en exakt beskrivning av Coillte Teorantas struktur och rättsliga status och åtföljdes av en i detta avseende relevant dokumentation, särskilt av lagen om skogsbruk av år 1988.

52. Kommissionen besvarade aldrig denna skrivelse. Den 27 april 1994 godtog den dock det fleråriga irländska programmet för beskogning och den påföljande 8 december 1994 Operational Programme for Agriculture, Rural Development and Forestry (nedan kallat operativa programmet för jordbruk, landsbygdsutveckling och skogsbruk i Irland) för perioden 1994—1999. Enligt den irländska regeringen innehöll dessa program klara hänvisningar till Coillte Teoranta. Motsvarande hänvisningar till Coillte Teoranta som mottagare av gemenskapsstöd inom ramen för stödåtgärder till skogsnäringen förekommer dessutom i Strategic Plan for the Development of the Forestry Sector in Ireland (nedan kallad strategisk plan för utvecklingen av skogsnäringen i Irland) av år 1996. Denna plan fick ett så gynnsamt mottagande av kommissionen att kommissionsledamoten Franz Fischler, som var ansvarig för jordbruksfrågor, skrev förordet till den.

53. Inom ramen för de angivna programmen har vidare enligt den irländska regeringen kompensationsstöd enligt artikel 2.1 c i förordning nr 2080/92 betalats ut till Coillte Teoranta. EUGFJ hade fram till år 1997 inte åberopat någon svårighet vad gäller återbetalningen av gemenskapens medfinansiering av stöden i fråga. Kommissionens enheter hade heller aldrig framfört några invändningar i det avseendet under de kontroller avseende skogsnäringen som genomförts i Irland.

54. Irland har påpekat att kommissionen under dessa omständigheter hade en klar skyldighet att informera den irländska regeringen om alla de tvivel den hyste rörande möjligheten att bevilja stöd till Coillte Teoranta enligt artikel 2.1 c i förordning nr 2080/92. Kommissionens underlåtenhet under perioden före antagandet av det ifrågasatta beslutet innebär enligt den irländska regeringens bedömning ett åsidosättande av de principer om rättssäkerhet och god förvaltningssed som kommissionen är skyldig att följa i administrationen och förvaltningen av EUGFJ. Ett sådant beteende utgör enligt den irländska regeringen dessutom ett åsidosättande av den skyldighet till lojalt samarbete som, såsom domstolen har fastställt i målet Imm. Zwartveld,[22] föreskrivs i artikel 10 EG, inte enbart för medlemsstaterna i förhållande till gemenskapsinstitutionerna, utan även för de sistnämnda i förhållande till medlemsstaterna.

55. Enligt den irländska regeringen framgår det slutligen av de ovan åberopade omständigheterna att det ifrågasatta beslutet även strider mot principen om skydd för berättigade förväntningar. Trots att kommissionen underrättades om Coillte Teorantas rättsliga status och om de irländska myndigheternas avsikt att bevilja detta organ stöd för att täcka inkomstbortfall, reste kommissionen aldrig några invändningar i sak och godtog därmed de framlagda programmen för beskogning. Av detta drog Irland den berättigade slutsatsen att kommissionen ansåg att stöden i fråga var förenliga med gemenskapsbestämmelserna. Även Coillte Teoranta hade förlitat sig på att dessa stöd var lagenliga och tagit lån för att finansiera sina verksamheter. Återbetalningen av lånen skulle säkerställas genom utbetalandet av de ifrågavarande stöden. Om Coillte Teoranta nu tvingades att avstå från dessa, eller till och med betala tillbaka dem, skulle organet drabbas av allvarliga förluster, vilket skulle innebära att vissa av dess verksamheter måste minskas, däribland även de verksamheter som förordning nr 2080/92 avser att uppmuntra.

56. Kommissionen har förnekat att avsaknaden av svar på skrivelsen av den 26 januari 1993 skulle kunna tolkas som ett underförstått godkännande av de irländska myndigheternas framförda avsikt att till Coillte Teoranta utbetala bidragen för att täcka inkomstbortfall enligt artikel 2.1 c i förordning nr 2080/92. Kommissionen har som stöd för sina argu-

22 — Beslut av den 13 juli 1990 i mål C-2/88 Zwartveld m.fl. (REG 1990, s. I-3365; svensk specialutgåva, volym 10, s. 489).

ment åberopat domstolens dom i målet Cooke,[23] av vilken framgår principen att det förhållandet att kommissionen inte har lämnat något svar på en begäran från en medlemsstat angående dess tolkning av en gemenskapsbestämmelse inte ger medlemsstaten rätt att därav dra slutsatsen att denna tolkning är riktig. Enligt kommissionen har vidare skrivelsen av den 26 januari 1993 under inga förhållanden givit möjlighet att fastställa huruvida Coillte Teoranta faktiskt är en "juridisk person" i den mening som anges i artikel 2.2 b i förordning nr 2080/92, eftersom den inte innehåller fullständiga upplysningar om de förhållanden som råder mellan detta organ och den irländska regeringen. Det är mot denna bakgrund som, enligt kommissionen, avsaknaden av svar på den ovannämnda skrivelsen skall beaktas.

57. Kommissionen har dock påpekat att den, frånsett denna skrivelse, i det följande inte har ombetts att på nytt ta ställning i denna fråga.

58. När det slutligen gäller godkännandet av det nationella programmet för beskogning, i den mening som avses i förordning nr 2080/92, har kommissionen gjort gällande att denna omständighet på intet sätt kunde väcka berättigade förväntningar i Irland, eftersom programmet i fråga, även om det visserligen nämner Coillte Teoranta, faktiskt inte anger att detta organ erhållit de omtvistade kompensationsstöden.

Bedömning

59. Mot bakgrund av ovannämnda argument anser jag att det är principen om skydd för berättigade förväntningar och, i andra hand, kommissionens skyldighet till lojalt samarbete enligt artikel 10 EG som i huvudsak är av betydelse här.

60. Med avseende på den första principen erinrar jag om att denna princip enligt förstainstansrättens rättspraxis kan åberopas av den som "befinner sig i en situation av vilken det framgår att gemenskapsadministrationen, genom att ge *tydliga försäkringar*, har väckt grundade förhoppningar".[24] Förstainstansrätten har mer specifikt fastställt att "kommissionens passivitet [avseende en begäran om klargörande som riktats till kommissionen], hur klandervärd den än är, inte... kan anses vara en sådan tydlig försäkring av administrationen" som kan ge upphov till berättigade förväntningar.[25]

23 — Dom av den 12 oktober 2000 i mål C-372/98, Cooke (REG 2000, s. I-8683).

24 — Dom av den 9 november 2000 i mål C-207/99 P, Hamptaux mot kommissionen (REGP 1999, s. I-9485), punkt 47. Min kursivering.

25 — Dom av den 27 mars 1990 i mål T-123/89, Chomel mot kommissionen (REG 1990, s. II-131), punkt 27.

61. Sedan detta klargjorts anser jag att Irland, mot bakgrund av denna rättspraxis, inte kan åberopa åsidosättande av principen om skydd för berättigade förväntningar. På grundval av vad parterna har anfört är det enligt min mening uppenbart att kommissionen aldrig har givit några "tydliga försäkringar" till Irland om att Coillte Teoranta skulle kunna erhålla bidrag för att täcka inkomstbortfall enligt artikel 2 i förordning nr 2080/92. Vid det enda tillfälle när kommissionens tjänstemän, innan det förfarande inleddes som ledde till antagandet av det ifrågasatta beslutet, uttalade sig i denna fråga, det vill säga under de bilaterala mötena med den irländska regeringens tjänstemän under den andra hälften av år 1992, skedde detta för att framföra de tvivel som hystes och säkerligen inte för att lämna försäkringar i frågan huruvida Coillte Teoranta var berättigat att erhålla ovannämnda bidrag. [26]

62. Jag utesluter vidare att man av kommissionens beteende, efter erhållandet av skrivelsen av den 26 januari 1993, skulle kunna sluta sig till några "tydliga försäkringar" i denna mening.

63. Vad framför allt avser avsaknaden av svar på denna skrivelse är det enligt min mening uppenbart att detta inte kan utgöra en "tydlig försäkring" till den irländska regeringen om Coillte Teorantas rätt att erhålla bidragen enligt artikel 2.1 c i förordning nr 2080/92. Såsom förstainstansrätten har fastställt i domen i det ovannämnda målet kan kommissionens avsaknad av svar på en skrivelse, hur beklagansvärt det än är, inte i sig ge upphov till berättigade förväntningar hos den som har skickat skrivelsen. [27]

64. Kommissionens godkännande av det fleråriga programmet för beskogning (bilaga 5 till ansökan), av det operativa programmet för jordbruk, landsbygdsutveckling och skogsbruk (bilaga 6 till ansökan) och av den strategiska planen för utvecklingen av skogsnäringen (bilaga 7 till ansökan) kan, enligt min mening, inte heller anses vara en "tydlig försäkring" från kommissionen till Irland i frågan huruvida utbetalningen av bidragen i fråga är lagenlig.

65. Vad avser den fleråriga planen för beskogning har Irland nämligen inte bestridit kommissionens invändning att det i denna plan inte finns någon uttrycklig hänvisning till Coillte Teoranta.

26 — Se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 oktober 2000 i det ovannämnda målet Cooke, som kommissionen med rätta har åberopat. I punkt 44 i denna dom har domstolen nämligen noterat att "... även om det är riktigt att kommissionen inte har svarat på ett flertal av de skrivelser som Förenade kungarikets regering har tillställt den, framgår det av [regeringens] skriftliga yttranden att den, från och med juli 1997, visste att kommissionen var tveksam vad gäller den tolkning som antagits av Förenade kungariket, och kommissionen klargjorde tydligt under ett bilateralt möte den 30 september 1997 att den inte delade denna uppfattning om tolkningen".

27 — Dom av den 27 mars 1990 i det ovannämnda målet Chomel mot kommissionen, punkt 27.

66. Om det därefter beträffande de andra två programmen, såsom kommissionen med rätta har noterat, visserligen är sant att Coillte Teoranta omnämns i dem, anges organet dock inte i egenskap av eventuell mottagare av det i artikel 2.1 c i förordning nr 2080/92 specifikt föreskrivna stödet. Såsom jag har förklarat ovan kan de offentliga företagen på grundval av denna förordning erhålla olika typer av stöd, som exempelvis stöden enligt artikel 2.1 a och b. Den omständigheten att Coillte Teoranta omnämns i dessa program är därför naturligtvis inte tillräckligt för att det skall anses att kommissionens godkännande av dem utgör en "tydlig försäkring" till den irländska regeringen om möjligheten att till detta organ utbetala bidragen för att täcka inkomstbortfall enligt artikel 2.1 c.

67. Jag skulle däremot ha varit av motsatt uppfattning om den irländska regeringen vid tidpunkten för beskogningsprogrammets formella överlämnande till kommissionen, vilket skedde i juli 1993, trots de tvivel som kommissionens tjänstemän framfört och trots avsaknaden fram till dess av ett svar på skrivelsen av den 26 januari 1993, klart hade bekräftat sin avsikt att utbetala det ifrågavarande bidraget till Coillte Teoranta. I detta fall skulle kommissionens godkännande av programmet utan tvekan ha givit upphov till berättigade förväntningar i Irland, eftersom kommissionen, enligt artikel 5.2 i förordning nr 2080/92, vid utvärderingen av sådana program "skall... fastställa... [o]m de uppfyller bestämmelserna i [nämnda] förordning, med beaktande av dess mål och kopplingarna mellan de olika åtgärderna".

68. Vad därefter avser den irländska regeringens påstående att kommissionens tjänstemän fick kännedom om utbetalningen av bidragen före den granskning som gav upphov till det ifrågasatta beslutet men inte hade rest någon invändning, påpekar jag att det har bestridits av kommissionen och att Irland inte har lämnat något bevis i detta avseende.

69. Av ovannämnda skäl anser jag således att kommissionen med det ifrågasatta beslutet inte har åsidosatt principen om skydd för berättigade förväntningar.

70. Sedan detta klargjorts återstår det att undersöka huruvida kommissionen, såsom Irland har hävdat, på grund av avsaknaden av svar på skrivelsen av den 26 januari 1993 i vart fall har åsidosatt principen om lojalt samarbete enligt artikel 10 EG.

71. I detta avseende noterar jag framför allt att Irland, såsom framgår av det ovanstå-

ende, av kommissionens avsaknad av svar inte kunde sluta sig till övertygelsen att de bidrag som den avsåg att utbetala till Coillte Teoranta var lagenliga. Jag ser inte hur detta beteende skulle kunna hindra kommissionen från att från finansiering av EUGFJ undanta de utgifter som Irland verkställt i strid med förordning nr 2080/92.

72. Domstolen har för övrigt, även om det skett i ett delvis annorlunda sammanhang, enligt min mening uttalat sig i denna riktning i mål C-56/90, kommissionen mot Förenade kungariket.[28] I denna dom har domstolen nämligen fastställt att en medlemsstat, som är skyldig att genomföra ett direktiv, av den omständigheten att kommissionen från början inte reagerade på en underrättelse som medlemsstaten hade skickat till den angående sättet på vilket den avsåg att säkerställa detta genomförande, inte kan dra slutsatsen att kommissionen i avsaknad av en skyldighet som grundats på en bestämmelse i direktivet att reagera inom en bestämd tid, skulle ha godkänt innehållet i underrättelsen. Enligt domstolen ankommer det nämligen på kommissionen att avgöra när denna avser att framföra invändningar, och intet hindrar den från att därefter inleda ett förfarande om fördragsbrott.

73. Bortsett från dessa överväganden är det enligt min mening hur som helst lämpligt att erinra om att även om det, såsom den irländska regeringen har påpekat, är sant att artikel 10 EG ålägger även gemenskapens institutioner en skyldighet till lojalt samarbete med medlemsstaterna,[29] är det likaledes viktigt att understryka att denna skyldighet till sin natur är ömsesidig.

74. Även om det medges att kommissionen har åsidosatt denna skyldighet genom att inte besvara skrivelsen av den 26 januari 1993,[30] har även Irland genom sitt senare beteende gjort sig skyldigt till samma åsidosättande.

75. Trots att Irland var specifikt skyldigt enligt artikel 8.1 i förordning nr 729/70, som för övrigt återspeglar artikel 10 EG,[31] att vidta alla nödvändiga åtgärder för att försäkra sig om att dess program för beskogning var förenligt med gemenskapsbestämmelserna, underlät det vid den tidpunkt, i juli 1993, när programmet överlämnades till kommissionen, att specifikt ange vilken typ av stöd man avsåg utbetala till Coillte Teoranta. Genom denna underlåtenhet har kommissionen förhindrats att, såsom föreskrivs i artikel 5.2 i förordning

28 — Dom av den 14 juli 1993 i mål C-56/90, kommissionen mot Förenade kungariket (REG 1993, s. I-4109), punkterna 12—15.

29 — Se dom av den 26 november 2002 i mål C-275/00, kommissionen mot First NV (REG 2002, s. I-10943), punkt 49.

30 — Även beträffande detta är jag dock något förbryllad, eftersom man i skrivelsen av den 26 januari 1993 endast lämnade vissa upplysningar till kommissionen, dock utan att be denna att ge något svar.

31 — Se exempelvis dom av den 2 juni 1994 i mål C-2/93, Exportslachterijen van Oordegem (REG 1994, s. I-2283), punkterna 17 och 18, av den 1 oktober 1998 i mål C-209/96, Förenade kungariket mot kommissionen (REG 1998, s. I-5655), punkt 43, och av den 19 november 1998 i mål C-235/97, Frankrike mot kommissionen (REG 1998, s. I-7555), punkt 45.

nr 2080/92, uttala sig formellt i frågan huruvida dessa stöd är förenliga med förordningen.

76. Av ovannämnda skäl anser jag således att den andra grunden för talan är obefogad i alla delar och att talan inte kan vinna bifall på denna grund, utan talan skall ogillas i sin helhet.

IV — Rättegångskostnader

77. Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom kommissionen har yrkat att Irland skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna och mot bakgrund av vad jag just sagt om målets utgång, anser jag att detta yrkande skall bifallas.

V — Förslag till avgörande

78. Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår jag därför att domstolen skall fastslå följande:

1) Talan ogillas.

2) Irland förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.